Rijksgebouwendienst
Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Samenvatting MER permanente huisvesting Internationaal Strafhof (ICC)

2104-34

Tauw

Samenvatting MER permanente huisvesting Internationaal Strafhof (ICC)

29 april 2009

Tauw

Kenmerk R003-4560757DBJ-pla-V01-NL

Verantwoording

Titel	Samenvatting MER permanente huisvesting Internationaal Strafhof (ICC)
Opdrachtgever	VROM Rijksgebouwendienst
Projectleider	Rob Evelein
Auteur(s)	Bart Jan Davidse
Projectnummer	4560757
Aantal pagina's	25
Datum	29 april 2009
Handtekening	

Colofon

Tauw bv
afdeling Ruimte
Australiëlaan 5
Postbus 3015
3502 GA Utrecht
Telefoon (030) 282 48 24
Fax (030) 288 94 84

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom.
De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Tauw

Kenmerk R003-4560757DBJ-pla-V01-NL

Inhoud

Verantwoording en colofon **3**

1 Inleiding **7**
1.1 Aanleiding 7
1.2 De m.e.r.-procedure 7
1.3 Plangebied en studiegebied 8

2 Voorgenomen activiteit **9**
2.1 Functies Internationaal Strafhof 9
2.2 Functies openbaar gebied 9
2.3 Stedebouwkundige en technische richtlijnen en uitgangspunten 10
2.4 Parkeren en ontsluiting 10

3 Te onderzoeken alternatieven en varianten **13**
3.1 Het nulalternatief (referentiekader) 13
3.2 Het basisalternatief, de voorgenomen activiteit 13
3.3 Variant 1: Maximaal programma 15
3.4 Variant 2: Tijdelijke parkeerruimte 15

4 Samenvattende conclusies milieuonderzoek **17**
4.1 Verkeer en vervoer 17
4.2 Geluid en trillingen 17
4.3 Luchtkwaliteit 18
4.4 Externe veiligheid 18
4.5 Bodem, grond- en oppervlaktewater 18
4.6 Ecologie 19
4.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie 19
4.8 Klimaat en duurzaamheid 20

5 Vergelijking basisalternatief en varianten **21**
5.1 Basisalternatief 21
5.2 Inrichtingsvarianten 21

6 Meest milieuvriendelijk alternatief **23**

7 Leemten in kennis en evaluatie **25**

Inhoud

Voorbereiding op de toetsdag 3

1 Inleiding 7
1.1 Aanleiding 7
1.2 Opzet en uitgangspunten 7
1.3 Planregels en plankaart 8

2 Ruimtelijke kwaliteit 9
2.1 Tussen Hoorn en Hoofddorp 9
2.2 Huidige ruimtelijke kwaliteit 9
2.3 Ontwikkelingen en kwaliteitsopgaven (stedelijk en landelijk gebied) 10
2.4 Conclusie 10

3 De ontwikkelingen: Aalsmeer en omliggende 12
3.1 Het stedelijk gebied (Aalsmeer-noordoost) 12
3.2 Het zoekgebied (Aalsmeer-zuidwest) 13
3.3 Variant 1: Stedelijk ontwikkeling 15
3.4 Variant 2: Landelijke ontwikkeling 16

4 Ruimte voor wonen (vijf scenario's voor woningbouw) 17
4.1 Vraag en aanbod 17
4.2 Gebied van onderzoek 17
4.3 Landelijke ontwikkeling 18
4.4 Stedelijke ontwikkeling 18
4.5 Stedelijke ontwikkeling, ringen van Aalsmeer 19
4.6 Conclusie 19

5 Ruimte voor bedrijven 21
5.1 Gebiedsontwikkeling 21
5.2 Verplaatsingsopgaven 21

6 Ruimte voor recreatie en toerisme 23

7 Leefbaarheid en kwaliteit van de omgeving 26

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Den Haag is de zetelstad van het Internationaal Strafhof (International Criminal Court, ICC). Momenteel is het Internationaal Strafhof gevestigd op meerdere, tijdelijke locaties in de stad. Deze huisvesting is echter niet groot genoeg en niet adequaat voor een rechterlijke instantie. Nederland heeft in 2006 het terrein van de huidige Alexanderkazerne in Den Haag aangeboden als locatie voor de nieuw te realiseren permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof. Dit aanbod is in 2007 formeel aanvaard door de Assembly of States Parties. Het is de bedoeling dat de permanente huisvesting in 2014 gereed is.

1.2 De m.e.r.-procedure

Op basis van het te verwachten bouwprogramma voor het ICC-project valt het project onder de drempelwaarde van een verplicht MER[1]. Op grond van het Besluit milieueffectrapportage is er geen formele m.e.r.-plicht aan de orde. De initiatiefnemer (het ministerie van Buitenlandse Zaken) is van mening dat het de voorkeur verdient om een vrijwillige m.e.r.-procedure te doorlopen.

Doel van een m.e.r. is dat milieubelangen volwaardig worden meegenomen in de besluitvorming. Ten behoeve daarvan worden in het milieueffectrapport (MER) de milieueffecten van de reële alternatieven in beeld gebracht. Het plan ten behoeve waarvan het MER in dit geval wordt opgesteld, is het bestemmingsplan. Het MER vormt een onderlegger/ onderbouwing voor het bestemmingsplan waarin wordt aangetoond dat de beoogde ontwikkeling op een verantwoorde wijze rekening houdt met het milieu. Als initiatiefnemer treedt het ministerie van Buitenlandse Zaken op. De gemeente Den Haag is het bevoegd gezag.

Parallel met de startfase van de m.e.r.-procedure loopt een internationaal architectenconcours voor het ontwerp van de permanente huisvestiging van het Internationale Strafhof. De uitgangspunten en richtlijnen die zijn vastgelegd in het programma van eisen voor het architectenconcours zijn ook als basis gebruikt voor het MER. Ten tijde van het opstellen van het MER waren de winnende ontwerpen nog niet bekend. Het MER is zodanig opgezet dat de uitkomsten gebruikt kunnen worden om het ontwerp te optimaliseren. Milieuaspecten kunnen zodoende volwaardig worden meegewogen in het definitieve ontwerp. Zodoende wordt invulling gegeven aan de ambitie om bij te dragen aan een duurzame leefomgeving.

[1]m.e.r. = de milieueffectrapportage, ofwel het traject dat doorlopen moet worden om milieueffecten in beeld te brengen, ook wel m.e.r.-procedure genoemd
MER = het milieueffectrapport, het document dat als onderdeel van de m.e.r.-procedure wordt opgesteld

1.3 Plangebied en studiegebied

Het plangebied voor het MER en de bestemmingsplanwijziging bestaat uit het terrein van de huidige Alexanderkazerne en een deel van de directe omgeving van dit terrein. De activiteiten van het Internationaal Strafhof zullen in de toekomst uitsluitend op het terrein van de Alexanderkazerne plaatsvinden. Het plangebied volgt in principe de begrenzing van het vigerende Bestemmingsplan Noordelijke Randweg (Benoordenhout), vastgesteld bij raadsbesluit 4 van 30 januari 1997.

Naast de milieueffecten van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkelingen in het plangebied zelf, worden ook de milieueffecten in de omgeving van het plangebied bestudeerd en beoordeeld, het zogenaamde studiegebied. Het studiegebied voor het MER is ruimer dan de plangrenzen en heeft geen expliciete grenzen. De uiteindelijke grootte van het studiegebied verschilt per milieuaspect, afhankelijk van de reikwijdte van de betreffende milieueffecten. De ligging van het plangebied en de omgeving is aangegeven in figuur 1.1.

Figuur 1.1 Ligging plangebied en omgeving

2 Voorgenomen activiteit

2.1 Functies Internationaal Strafhof

Het voornemen betreft de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof op het terrein van de huidige Alexanderkazerne. De bestaande bebouwing op het terrein wordt hierbij vervangen door nieuwbouw. De permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof dient ruimte te bieden aan alle organen en functies van het Strafhof, het is uitdrukkelijk gewenst dat het Strafhof in de toekomst niet meer verspreid over meerdere locaties gehuisvest is. De volgende functies en organen zijn op het terrein gepland: het rechtswezen, kantoor van de aanklager en griffier, rechtszalen, publieke ruimtes, ondersteunende functies (conferentieruimtes, catering, archief, beveiliging) en parkeren

Aangezien alle organen en functies van het ICC duurzaam op één locatie worden gehuisvest en daar ruimte dient te zijn voor toekomstige uitbreiding, is er sprake van een minimaal bouwprogramma, noodzakelijk om het Internationaal Strafhof op de betreffende locatie te laten functioneren, zonder dat er uitgeweken dient te worden naar andere locaties. Naast een minimaal programma is een maximaal bouwprogramma vastgesteld, enerzijds gebaseerd op de mogelijkheid om een nu nog niet voorziene groei van het ICC bij voorbaat niet onmogelijk te maken en anderzijds gebaseerd op wat vanuit stedebouwkundig oogpunt haalbaar is op de locatie. Het minimale en maximale bouwprogramma zijn samengevat in tabel 2.1.

Tabel 2.1 Bandbreedte programma ICC

Functie	Thans door het ICC gewenste programma	Maximaal programma
Totaal aantal m^2 bvo	46.000 m^2	80.000 m^2
Parkeren	16.500 m^2 *	34.650 m^2*
Werknemers	1.200	2.520

* Het parkeeroppervlak is exclusief ruimte voor bussen, satellietbusjes en fietsparkeren.

2.2 Functies openbaar gebied

De gemeente heeft het voornemen om de kwaliteit van de openbare ruimte in de directe omgeving van het terrein van de Alexanderkazerne te verbeteren. Hierbij staan de volgende functies centraal: verkeer, veiligheid, ecologie, landschappelijke- en ruimtelijke beleving. Ten behoeve van de verkeersfunctie wordt een wijziging van het profiel van de Oude Waalsdorperweg en de kruising Oude Waalsdorperweg/ Van Alkemadelaan onderzocht.

De gemeente zal de inrichting van de openbare ruimte afstemmen op het winnende ontwerp van het strafhof en overige functies in de omgeving.

2.3 Stedebouwkundige en technische richtlijnen en uitgangspunten

In het programma van eisen voor het architectenconcours en de startnotitie voor het MER zijn uitgangspunten en richtlijnen vastgelegd. Deze uitgangspunten en richtlijnen worden tevens in het MER gehanteerd.

Het terrein van de Alexanderkazerne is circa 72.000 m^2 groot. Minimaal 10 m. vanaf de erfgrens van het terrein van de Alexanderkazerne blijft onbebouwd (stedebouwkundige richtlijn) en binnen een zone van 10 m. van beide zijden (van de projectie in het horizontale vlak) van het tracé van de Hubertustunnel mag in principe geen bebouwing worden geplaatst die constructieve consequenties heeft voor de tunnel (technische richtlijn); het voor bebouwing beschikbare oppervlak, het zogenaamde bouwvlak, is daarmee ca. 50.000m^2.

Overige uitgangspunten zijn:

- Het totale bebouwingsoppervlak (de footprint) is maximaal 60% van het bouwvlak.
- Vanwege veiligheidsredenen moet aan de zijde van de Van Alkemadelaan en van de Oude Waalsdorperweg een zone van 25 meter vanuit de erfgrens onbebouwd blijven (de stand off zone); aan de noordkant (het duingebied) is dat 10 meter
- De maximale bouwhoogte is 25 meter, met plaatselijk een ontheffing tot 40 meter over een beperkt oppervlak
- De maximale bouwhoogte beneden peil is 9 meter (is 2 à 3 lagen onder peil)

2.4 Parkeren en ontsluiting

Voor de parkeerruimte die benodigd is voor het ICC en de ontsluiting van het plangebied gelden de volgende richtlijnen en/ of uitgangspunten:

- Voor de parkeergelegenheid wordt uitgegaan van de gemeentelijke norm van 1 parkeerplaats per 2 werknemers en 1 parkeerplaats per 20 werknemers voor bezoekers
- Er wordt uitgegaan van een gemiddelde parkeerplaatsgrootte van 25 m^2 per auto (inclusief toegangswegen)
- Alle parkeervoorzieningen (inclusief ruimte voor fietsen, satellietbusjes, bussen en intern parkeren) worden op eigen terrein gerealiseerd
- Er mag uit veiligheidsoverwegingen geen parkeergelegenheid onder de gebouwen van het ICC worden gerealiseerd
- De ontwikkellocatie van het Internationaal Strafhof (kazerneterrein) kan op drie verschillende plaatsen worden ontsloten. Twee van deze ontsluitingen zijn bestemd voor autoverkeer (in het noordwesten en in het noordoosten van het plangebied).

De derde ontsluiting wordt vormgegeven als een publieke entree, deze entree is alleen bedoeld voor voetgangers en eventueel bij uitzondering voor voertuigen (bv. VIP's). De definitieve locatie voor de publieke entree is afhankelijk van het winnende ontwerp en dus nog niet bekend bij het opstellen van het MER.

3 Te onderzoeken alternatieven en varianten

In dit hoofdstuk wordt toegelicht welke alternatieven en varianten er in het MER onderzocht worden. In het kader van deze m.e.r.-procedure dienen in ieder geval het nulalternatief, de voorgenomen ontwikkeling (het basisalternatief) en het meest milieuvriendelijk alternatief beschreven te worden. Daarnaast zijn twee inrichtingsvarianten op het basisalternatief onderzocht.

3.1 Het nulalternatief (referentiekader)

Het nulalternatief is in dit geval geen middel om het gestelde doel te bereiken. Het vormt alleen het referentiekader voor de effectbeschrijving van de overige alternatieven. In het nulalternatief wordt de huidige milieusituatie beschreven en wordt aangegeven wat er in het studiegebied zal gebeuren als de voorgenomen activiteit niet wordt uitgevoerd: de autonome ontwikkelingen.

In het plangebied bevinden zich naast de Alexanderkazerne verschillende functies. Ten eerste liggen er verschillende wegen in het plangebied: een deel van de Van Alkemadelaan, een deel van de Waalsdorperweg, de Oude Waalsdorperweg en een deel van de Landscheidingsweg, inclusief een deel van de Hubertustunnel. Ten tweede bevindt zich tussen de Oude Waalsdorperweg en de Waalsdorperweg een gebied wat aangemerkt is als Stedelijke Ecologische Hoofdstructuur, het zogenaamde Bospark. Ten derde bevindt zich een deel van het Habitatrichtlijngebied Meijendel en Berkheide in het plangebied. Het overige deel van dit gebied strekt zich ten noorden van het plangebied uit. In de directe omgeving van het plangebied ligt het terrein van NATO C3 en TNO, de Frederikkazerne, het Bronovoziekenhuis, het motorbrandstofverkooppunt aan de Else Mauhslaan en de woonwijk Benoordenhout.

De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de huidige situatie, die als autonome ontwikkeling meegenomen worden, zijn de volgende:

- Realisatie Hubertustunnel: in de huidige situatie is uitgegaan van een situatie zonder tunnel, de realisatie van de tunnel wordt als autonome ontwikkeling beschouwd.
- Realisatie natuurfunctie op de locatie van de voormalige politiehondenschool.
- Toename van de intensiteit van de activiteiten op de Frederikkazerne: dit heeft een toename van de verkeersintensiteit naar de Frederikkazerne met 25% tot gevolg.

3.2 Het basisalternatief, de voorgenomen activiteit

Het basisalternatief wordt gevormd op basis van de stedebouwkundige en technische richtlijnen en uitgangspunten zoals hierboven beschreven.

Een leidraad bij de invulling van het basisalternatief is de intentie van de initiatiefnemer en het bevoegd gezag om ambities op milieugebied zo hoogwaardig mogelijk in te vullen. Vanuit de stedebouwkundige en technische richtlijnen en uitgangspunten wordt het basisalternatief als volgt vormgegeven:

Programma

In het basisalternatief wordt uitgegaan van het minimale bouwprogramma (uitgaand van 1200 medewerkers), dit programma is noodzakelijk om het Internationaal Strafhof te kunnen laten functioneren.

Oude Waalsdorperweg

Voor de profilering van de Oude Waalsdorperweg is een studie verricht. Aangezien de aanpassing van het profiel mogelijk gevolgen heeft voor het Bospark, zijn de te verwachten effecten hierop onderzocht. In het basisalternatief wordt uitgegaan van het profiel zoals weergegeven in figuur 3.1.

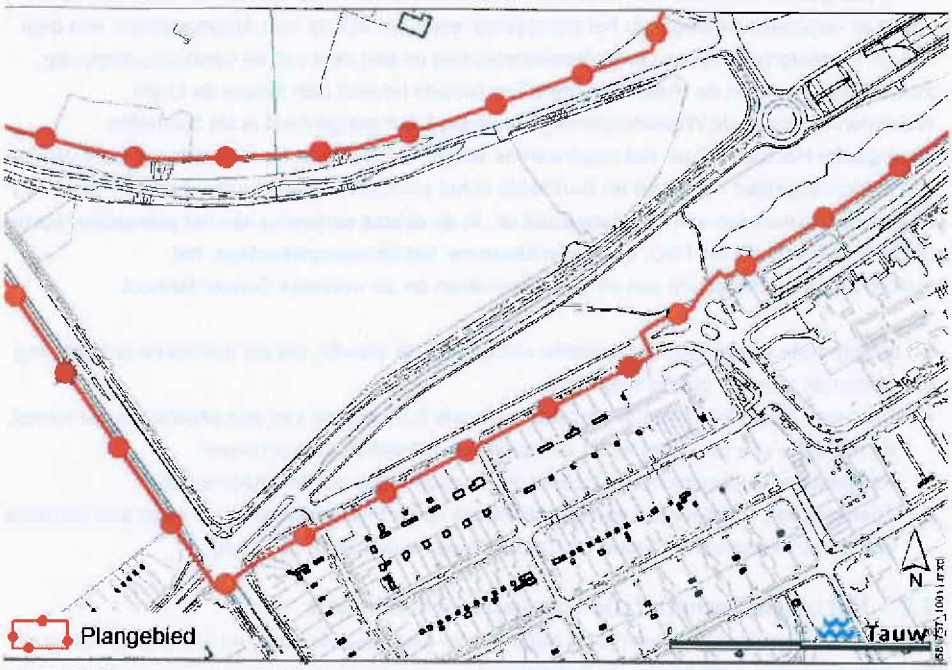

Figuur 3.1 Ontwerp tracé Oude Waalsdorperweg

Kruising Oude Waalsdorperweg / Van Alkemadelaan
Voor de profilering van de kruising Oude Waalsdorperweg / Van Alkemadelaan wordt onderzocht hoe de profilering aangepast kan worden, om te zorgen voor een logischer verkeersafwikkeling dan thans het geval is. In het MER wordt onderzocht welke effecten dit ontwerp op de verkeersafwikkeling op de kruising heeft.

3.3 Variant 1: Maximaal programma

In deze variant wordt uitgegaan van de maximale invulling van het bouwprogramma. De verkeersaantrekkende werking is in dit geval maximaal, zodoende wordt duidelijk wat de maximaal te verwachten effecten als gevolg van een toename van het autoverkeer zijn. Vergelijk met het basisalternatief levert de bandbreedte op, waarbinnen de milieueffecten, ten gevolge van de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof op het terrein van de Alexanderkazerne, zich bevinden.

3.4 Variant 2: Tijdelijke parkeerruimte

In deze variant worden de milieueffecten onderzocht van het realiseren van een tijdelijke, vervangende parkeerruimte voor NATO C3, op de locatie zoals weergegeven in figuur 3.2. NATO C3 is op zoek naar ruimte voor een tijdelijke, vervangende parkeerruimte in verband met bouwplannen op het eigen terrein. Deze tijdelijke, vervangende parkeerruimte is geen ontwikkeling die samenhangt met de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof, maar deze ontwikkeling kan wel in dezelfde bestemmingsplanwijziging mogelijk gemaakt worden. Daarom worden de effecten in een aparte variant onderzocht.

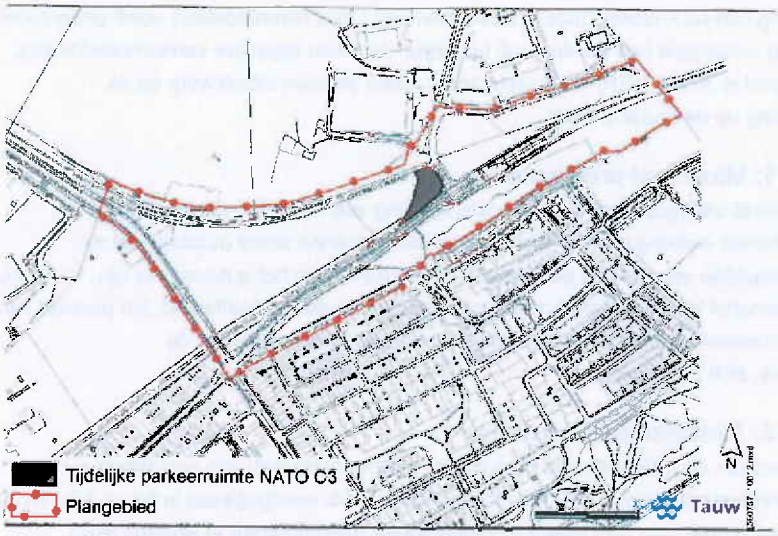

Figuur 3.2 Locatie tijdelijk, vervangend parkeren NATO C3

4 Samenvattende conclusies milieuonderzoek

In het MER wordt uitvoerig ingegaan op de milieueffecten in het basisalternatief en de twee varianten en de wijze waarop deze effecten onderzocht zijn. De belangrijkste resultaten en conclusies van het milieuonderzoek worden hieronder per milieuthema weergegeven.

4.1 Verkeer en vervoer

Uit de effectbeoordeling voor verkeer en vervoer blijkt dat de bijdrage die het Internationaal Strafhof aan het verkeersaanbod levert geen grote verschillen met zich meebrengt ten opzichte van de autonome situatie. Er is weliswaar sprake van een beperkte toename van het verkeersaanbod, dit leidt volgens het onderzoek echter niet tot problemen met verkeersafwikkeling, bereikbaarheid en veiligheid. Daarom wordt een neutrale effectbeoordeling op deze aspecten gegeven voor zowel het basisalternatief als voor variant 1.
Op het gebied van openbaar vervoer treden er geen wijzigingen op binnen de plannen voor het Internationaal Strafhof, daarom wordt op dit punt eveneens een neutrale effectbeoordeling gegeven. Aangezien in het ontwerp voor de mogelijke toekomstige inrichting van de Oude Waalsdorperweg een vrijliggend fietspad opgenomen is, scoren het basisalternatief en variant 1 positief (+) ten opzichte van de autonome situatie.
Variant 2 is in de effectbeoordeling op het onderdeel verkeer en vervoer niet relevant, aangezien het realiseren van de tijdelijke, vervangende parkeergelegenheid geen invloed heeft op het verkeersaanbod en de verkeersstromen.

4.2 Geluid en trillingen

Op basis van het onderzoek worden geen problemen verwacht op het gebied van geluidhinder door wegverkeerslawaai. Er worden weliswaar geluidsnormen overschreden, maar in de plansituatie verslechtert de situatie niet, of zo beperkt dat dit voor het menselijk gehoor niet merkbaar is. Daarom worden de effecten op het criterium wegverkeerslawaai, in zowel het basisalternatief als variant 1, neutraal beoordeeld (0).
Er worden mogelijk negatieve effecten als gevolg van geluid tijdens de bouwfase verwacht. Het gaat hierbij met name om geluidhinder door transport van zware bouwmaterialen. Er worden geen negatieve effecten als gevolg van sloopwerkzaamheden verwacht. Het criterium geluid tijdens bouwfase wordt gezien de verwachte hinder als gevolg van zwaar transport licht negatief beoordeeld (-). Dit geldt voor zowel het basisalternatief als variant 1.
Tijdens de bouwfase kunnen hinder, als gevolg van trillingen, door heiwerkzaamheden en zwaar transport, en schade als gevolg van trillingen door zwaar transport, niet worden uitgesloten. Daarom wordt op dit punt een licht negatieve score toegekend ( ). Dit geldt voor zowel het basisalternatief als variant 1. Variant 2 is voor het onderdeel geluid en trillingen niet relevant, aangezien er geen sprake is van een verkeerstoename.

4.3 Luchtkwaliteit

Op basis van het uitgevoerde onderzoek naar de invloed van wegverkeer op luchtkwaliteit wordt geconcludeerd dat er in het basisalternatief en variant 1 geen verschillen in betekenende mate optreden ten opzichte van het nulalternatief. Er is bovendien geen sprake van een overschrijding van de wettelijke normen zoals vastgelegd in de Wet van 11 oktober 2007 tot wijziging van de Wet milieubeheer (luchtkwaliteitseisen). Er vinden in het plangebied verder geen ontwikkelingen plaats die in betekenende mate van invloed zijn op de luchtkwaliteit. Daarom wordt voor het onderdeel luchtkwaliteit voor alle toetsingscriteria en alternatieven/ varianten een neutrale (0) effectbeoordeling gegeven.
Variant 2 is voor het onderdeel luchtkwaliteit niet relevant, aangezien er geen sprake is van een verkeerstoename.

4.4 Externe veiligheid

Uit het onderzoek naar externe veiligheid is gebleken dat risico's uit vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water en spoor en omliggende bedrijven niet relevant zijn voor de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof. De locatie op het terrein van de Alexanderkazerne bevindt zich buiten de risicocontouren voor deze aspecten. Dit geldt zowel voor het basisalternatief als variant 1.
De in het plangebied aanwezige gasleiding heeft invloed op het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. De 10^{-6} plaatsgebonden risicoafstand voor deze gasleiding is berekend, hier is uitgekomen dat deze contour zich op 0 meter van de leiding bevindt. Dit wil zeggen dat het terrein van de Alexanderkazerne voldoet aan de gestelde normen voor wat betreft plaatsgebonden risico. In de plansituatie verandert deze afstand niet, daarom wordt het effect neutraal beoordeeld.
De groepsrisicoberekening wijst uit dat er sprake is van een toename van de overschrijdingsfactor, er is echter geen sprake van een overschrijding van de oriënterende waarde. De permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof valt daarmee binnen de voor groepsrisico gestelde wettelijke normen. Aangezien er sprake is van een toename van de overschrijdingsfactor wordt op dit punt een negatieve effectbeoordeling gegeven (-), dit geldt voor zowel het basisalternatief als variant 1.
Variant 2 is voor het onderdeel externe veiligheid niet relevant.

4.5 Bodem, grond- en oppervlaktewater

Het onderzoek naar de milieueffecten op het gebied van bodem en water heeft uitgewezen dat er voor bodem een negatief effect verwacht wordt voor het aspect grondbalans. Het vergraven van grond om het gebied bouwrijp te maken zorgt ervoor dat de natuurlijke bodemsamenstelling verstoord wordt. Dit geldt voor zowel het basisalternatief als variant 1. Voor het aspect bodemkwaliteit heeft de ontwikkeling van de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof juist een positief effect.

Het bouwrijp maken van de grond betekent dat eventuele verontreinigingen gesaneerd dienen te worden. Dit geldt voor zowel het basisalternatief als variant 1.
Op het gebied van (grond)water worden in het basisalternatief neutrale effecten en in variant 1 mogelijk licht negatieve effecten verwacht voor het aspect grondwaterkwaliteit. Dit heeft te maken met een mogelijke toename van het percentage verhard oppervlak en een toename van de verkeersintensiteit op het terrein van de Alexanderkazerne. Indien het verhard oppervlak toeneemt, kunnen meer verontreinigingen van het oppervlak afstromen. Op basis van het definitieve ontwerp kan beoordeeld worden of er sprake is van een toe- of afname van het percentage verhard oppervlak. Een toename van de verkeersintensiteit op het terrein van de Alexanderkazerne betekent dat er meer verkeersvuil neer kan slaan. Dit vuil kan via afstroming in de bodem terechtkomen. Dit is tevens aan de orde in variant 2. Een toename van het verhard oppervlak betekent tevens dat het waterbergend vermogen van het plangebied achteruit kan gaan. Hier worden echter geen grote verschillen ten opzichte van de huidige situatie verwacht.

4.6 Ecologie

Het onderzoek naar de effecten op natuur en ecologie heeft uitgewezen dat de geplande ontwikkelingen enkele negatieve effecten met zich meebrengen. Deze negatieve effecten zijn voor een groot deel toe te schrijven aan de van het onderzoek deel uitmakende, mogelijke verbreding van de Oude Waalsdorperweg en de daarmee samenhangende aantasting van een deel van het Bospark. Het Bospark is aangemerkt als Provinciale Ecologische Hoofdstructuur, aantasting hiervan wordt negatief beoordeeld. In het Bospark zijn enkele beschermde soorten aangetroffen. Aantasting van het Bospark betekent een aantasting van een deel van het leefgebied van beschermde soorten, zoals Gewone dwergvleermuis en beschermde reptielen en amfibieën (Zandhagedis). Dit wordt voor zowel het basisalternatief als variant 1 negatief beoordeeld.
Op de toetsingscriteria geluid, licht, stikstofdepositie wordt een neutrale beoordeling gegeven. Voor geluid en stikstofdepositie geldt, dat er in geen van de alternatieven en varianten sprake is van een dusdanige toename van de geluidsbelasting en stikstofuitstoot als gevolg van wegverkeer, dat negatieve effecten op natuurwaarden verwacht worden. Op het onderdeel licht wordt tevens een neutrale effectbeoordeling gegeven, aangezien er nog geen duidelijkheid is over de toekomstige lichtintensiteit op het terrein.

4.7 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Uit het onderzoek naar de effecten op landschap en cultuurhistorie is gebleken dat de effecten beoordeeld worden van neutraal tot negatief. De beoordeling van de regionale structuur is voor alle alternatieven en varianten neutraal omdat de overgang van het landelijke gebied naar het stedelijke gebied niet wordt aangetast. In de lokale opbouw scoort variant 1 slechter dan het basisalternatief omdat hier sprake kan zijn van een hoog bouwvolume. Het terrein zal hierdoor waarschijnlijk intensiever worden bebouwd.

Aangezien de aanwezige, historisch-geografische structuren in beperkte mate aangetast worden wordt op dit punt voor het basisalternatief en variant 1 een licht negatieve score toegekend. Het gaat met name om het verwijderen van de militaire bunker, het bestaande hek rondom het kazemeterrein en de aantasting van het Bospark. Op het criterium historische stedebouwkunde wordt voor het basisalternatief en variant 1 een negatieve score toegekend. Deze score komt tot stand door het verdwijnen van de (poort)gebouwen, het ensemble met de Frederikkazerne en de aantasting van het Bospark. De (poort)gebouwen hebben geen monumentale status, maar ze zijn wel beeldbepalend voor de omgeving. Daarnaast vormen de gebouwen aan de westkant van het gebied een hoge mate van samenhang met de bebouwing op de Frederikkazerne.
In variant 2 zijn er geen relevante effecten op het onderdeel landschap, cultuurhistorie en archeologie.

4.8 Klimaat en duurzaamheid

De verschillende toetsingscriteria voor klimaat en duurzaamheid worden over het algemeen positief beoordeeld. Dit betekent dat er in de uitgangspunten voor de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof over het algemeen veel aandacht besteed is aan klimaat- en duurzaamheidsaspecten, dan wel gehandeld wordt conform het gevoerde beleid rondom deze thema's. Daar waar een neutrale beoordeling is gegeven, liggen gezien het stadium van de besluitvorming nog voldoende mogelijkheden om de kansen die er zijn te benutten.
Twee aspecten komen in positieve zin naar voren, het behalen van de klimaatdoelstellingen en duurzaam materiaalgebruik. Op deze twee aspecten wordt voor zowel het basisalternatief als variant 1 een zeer positieve beoordeling gegeven. Voor het aspect gebruiksrendement is voor het basisalternatief en variant 1 een neutrale tot negatieve beoordeling gegeven. Dit vanwege het gehanteerde uitgangspunt van sloop en nieuwbouw. Sloop van alle bestaande bebouwing, met name het recent gebouwde officiershotel (2004), betekent dat het gebruiksrendement beperkt blijft, terwijl uit oogpunt van duurzaamheid een lange levensduur wenselijk is.
In variant 2 is er geen sprake van effecten op het onderdeel klimaat en duurzaamheid.

5 Vergelijking basisalternatief en varianten

Hiervoor zijn de belangrijkste resultaten en conclusies per milieuthema samengevat. Hierna worden deze resultaten vertaald naar het basisalternatief en de verschillende varianten. Zodoende worden het basisalternatief en de varianten onderling vergeleken.

5.1 Basisalternatief

Uit het onderzoek is gebleken dat het basisalternatief voor de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof zeer positieve tot negatieve milieugevolgen met zich meebrengt. De zeer positieve en positieve beoordelingen zijn met name te verklaren door de geformuleerde uitgangspunten voor duurzaamheids- en klimaataspecten. De meeste neutrale effectbeoordelingen zijn toe te schrijven aan het feit dat er op de betreffende milieuaspecten nauwelijks tot geen effect verwacht wordt, gezien de beperkte omvang van de activiteiten van het Internationaal Strafhof. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om effecten op verkeer en vervoer, luchtkwaliteit en geluid (wegverkeer).
De negatieve effecten worden verwacht binnen de milieuaspecten geluid, externe veiligheid, bodem en water, ecologie en landschap, cultuurhistorie en archeologie. Voor het onderdeel geluid betreft het effecten die enkel optreden in de bouwfase. In het onderdeel externe veiligheid gaat het om een toename van de overschrijdingsfactor voor het groepsrisico. De oriënterende waarde wordt niet overschreden, het basisalternatief valt binnen de voor groepsrisico gestelde wettelijke normen. Voor het onderdeel bodem en water gaat het om een negatief effect op de grondbalans. De negatieve effecten op ecologie zijn vrijwel geheel toe te schrijven aan de aantasting van het Bospark, als gevolg van de onderzochte, mogelijke verbreding van de Oude Waalsdorperweg. Daarnaast levert een toename van de verkeersintensiteit op de ontsluiting aan de noordoostzijde een negatief effect op. De negatieve effecten op het onderdeel landschap, cultuurhistorie en archeologie zijn gerelateerd aan het gehanteerde uitgangspunt van sloop en nieuwbouw, en eveneens aan de aantasting van een deel van het Bospark.

5.2 Inrichtingsvarianten

Variant 1: Maximaal programma

Voor het maximale programma geldt dat de milieueffecten op hoofdlijnen overeenkomen met die in het basisalternatief. Dit is te verklaren doordat er, uit milieuoogpunt, weinig verschillen bestaan tussen het basisalternatief en de maximale variant. Er zijn weliswaar verschillen, deze verschillen geven echter geen aanleiding om een andere beoordeling op de gehanteerde negenpuntsschaal te geven. Uitzondering hierop vormen de effecten op grondwaterkwaliteit en de lokale, landschappelijke opbouw. Een hogere verkeersintensiteit leidt tot een groter risico van infiltratie van verkeersvuil in de bodem en een intensiever bouwprogramma houdt in dat de bebouwingsdichtheid op het terrein toeneemt.

Variant 2: Tijdelijke parkeerruimte
Uit het onderzoek is gebleken dat het aanleggen van een tijdelijke parkeerruimte op de onderzochte locatie geen milieuproblemen oplevert. Het feit dat het om een tijdelijke, vervangende parkeervoorziening gaat, zorgt al voor beperkte milieueffecten. Daarnaast is ook geen toename te verwachten van de verkeersintensiteiten. Negatieve effecten die er zijn kunnen gemitigeerd worden. Hiertoe dient een vloeistofdichte verharding gebruikt te worden en dient het afspoelende regenwater op het (regenwater)riool geloosd te worden, of voor infiltratie gezuiverd te worden, om de grondwaterkwaliteit in het grondwaterbeschermingsgebied te waarborgen. Daarnaast wordt aangeraden om ten noorden van de toegangsweg een amfi-raster te plaatsen, om het aantal verkeersslachtoffers onder reptielen en amfibieën te beperken.

6 Meest milieuvriendelijk alternatief

In ieder MER moet op grond van het Besluit m.e.r. een realistisch alternatief worden beschreven "waarbij de nadelige gevolgen voor het milieu worden voorkomen, dan wel, voor zover dat niet mogelijk is, deze met gebruikmaking van de beste bestaande mogelijkheden ter bescherming van het milieu, worden beperkt" ("meest milieuvriendelijk alternatief", kortweg MMA genoemd).

Aangezien de initiatiefnemer als uitgangspunt hanteert om permanente huisvesting voor het Internationaal Strafhof te realiseren, waarbij zoveel mogelijk rekening gehouden wordt met het milieu en met duurzaamheid, is er geen aanleiding om de gehanteerde uitgangspunten ter discussie te stellen. Bij het samenstellen van het MMA is uitgegaan van het aandragen van maatregelen die enerzijds de milieugevolgen beperken en anderzijds de ambities van de initiatiefnemer op het gebied van milieu en duurzaamheid zo goed mogelijk kunnen verwezenlijken. Deze maatregelen dienen als input voor het uiteindelijke ontwerp.

MMA op hoofdlijnen

Ecologische corridor over het ICC-terrein

Om het Bospark en het Natura-2000 gebied "Meijendel en Berkheide" met elkaar te verbinden wordt in het MMA de aanleg van een noord-zuid lopende ecologische corridor over het ICC-terrein aanbevolen. Deze corridor heeft positieve effecten op zowel ecologie als landschappelijke kwaliteit. De inrichting van deze corridor dient bij voorkeur gericht te zijn op boomgebonden soorten zoals de Grote bonte specht en de Gewone grootoorvleermuis, dit betekent dat de corridor dient te bestaan uit bomen en struikgewas.

Profiel Oude Waalsdorperweg

Uit het MER is gebleken dat het verbreden van het profiel van de Oude Waalsdorperweg enige negatieve gevolgen heeft voor verschillende aspecten. De negatieve gevolgen komen voort uit aantasting van een deel van het aangrenzende Bospark. Het MMA voorziet dat het Bospark niet wordt aangetast. Door de openbare ruimte anders in te richten kan, zonder verbreding van het wegprofiel, een weg gecreëerd worden met een allure die past bij een locatie als het Internationaal Strafhof.

CO_2-neutrale huisvesting

De ambitie om de nieuwe, permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof zo in te richten dat een CO_2-neutrale bebouwing ontstaat, wordt in het MMA overgenomen. Het MMA draagt diverse bouwstenen aan om deze CO_2-neutrale bebouwing te realiseren.

Aanvullend op bovenstaande MMA-maatregelen op hoofdlijnen zijn in het MER aanvullende, gedetailleerde maatregelen opgenomen. Gezien het detailniveau van deze maatregelen wordt hierop in deze samenvatting geen toelichting gegeven. Voor een volledig overzicht van deze maatregelen wordt verwezen naar tabel 5.1 in het MER.

7 Leemten in kennis en evaluatie

Bij de beoordeling van de milieueffecten is (noodgedwongen) uitgegaan van de beschikbare informatie. Deze informatie is niet op alle punten volledig, bovendien is er bij elke effectbeoordeling sprake van verschillende onzekerheden. De belangrijkste onzekerheden worden hieronder aangegeven.

- **Modelberekeningen:** De in het MER beschreven verkeerseffecten en de daaraan gekoppelde effecten voor wegverkeerslawaai en luchtkwaliteit stoelen op voorspellingen op basis van computermodellen. Dergelijke prognoses met behulp van computermodellen kennen altijd een onzekerheidsmarge. Verwacht wordt dat de in het MER beschreven effecten, als gevolg van het verkeer van en naar het Strafhof, niet relevant af zullen wijken. De onzekerheden over de autonome ontwikkelingen en daarmee samenhangende effecten zijn naar verwachting groter.
- **Parkeerbehoefte bij bijzondere gelegenheden:** In het MER is geen rekening gehouden met de parkeerbehoefte voor bezoekers bij bijzondere gelegenheden als rechtszittingen. Ten tijde van het opstellen van het MER was er geen duidelijkheid over deze parkeerbehoefte, mede aangezien er nog geen gelegenheden van het Internationaal Strafhof geweest zijn waar dit aan de orde geweest is.
- **Gasleiding:** Langs en deels binnen het plangebied ligt een planologisch relevante gasleiding. Momenteel wordt de circulaire Zonering langs hogedrukaardgasleidingen herzien. Hierbij wordt ook de rekenmethode opnieuw bekeken, de voorgestelde nieuwe rekenmethode heeft gevolgen voor de risicocontouren. VROM adviseert rekening te houden met deze nieuwe regelgeving. De vaststelling van de nieuwe rekenmethode is momenteel echter nog niet afgerond, waardoor het onduidelijk is hoe groot de aan te houden minimale bebouwingsafstand voor deze leiding zal worden.
- **Lichthinder:** Gezien het stadium van de besluitvorming is het nog niet mogelijk om een effectbeoordeling te geven voor lichthinder op ecologie. Er is immers nog geen ontwerp bekend waaraan getoetst kan worden en in de uitgangspunten en richtlijnen zijn geen verlichtingsaspecten opgenomen.
- **CO_2-neutraliteit:** In de praktijk blijkt het ingewikkeld te zijn om handen en voeten aan de term CO_2-neutraliteit te geven. Om te kunnen beoordelen of de doelstelling van CO_2-neutraliteit gehaald wordt zal er besloten moeten worden wat er onder de term verstaan wordt. Daarnaast is het in dit stadium nog onzeker hoe in de energiebehoefte van de permanente huisvesting van het Internationaal Strafhof voorzien gaat worden. Om te kunnen beoordelen of deze doelstelling gehaald wordt zullen in de gebruiksfase het werkelijke energieverbruik en de gebruikte energiebronnen in kaart gebracht moeten worden.